

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/143/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116209549
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8116209549.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Klenkovej PhD. a JUDr. Moniky Juskovej v spore žalobkyne: D. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. E. XXXX/XX, E., právne zastúpená Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Kuzmányho 29, Košice, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o zaplatenie 3 570,22 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 17C/156/2016-215 zo dňa 18.04.2018 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok okrem zamietavého výroku.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol:
„I. Žalovaný je p o v i n ň ý vydať žalobkyňi bezdôvodné obohatenie vo výške 3 570,22 Eur s 5 % ročným úrokom z priznanej istiny od 26.4.2016 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.
II. Vo zvyšku v časti nad priznaný úrok za omeškanie 5 % súd žalobu z a m i e t a.
III. Žalobkyňa m á nárok na náhradu trov konania od žalovaného vo výške 100 % s tým, že o výške trov konania súd rozhodne podľa § 262 CSP.
IV. Žalovaný j e p o v i n ň ý zaplatiť štátu na účet OS Prešov súdny poplatok vo výške 214,20 Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.“

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3, § 37 ods. 1, § 39, § 3 ods. 1, § 451 ods. 1 a 2, § 107 ods. 1 a 2, § 517 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Občianskeho zákonníka, § 4 ods. 2 až 4 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch.

V odôvodnení uviedol, že zmluvy o úvere uzatvorené účastníkmi 27.5.2008, 23.9.2008, 22.12.2008, 22.5.2009, 23.9.2010 sú spotrebiteľskými zmluvami v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka. Z výsluchu žalobkyne vyplynulo, že tieto zmluvy uzatvárala ako spotrebiteľka, v čase uzatvárala nepodnikala, nemala žiadnu živnosť ani nevykonávala povolanie, lebo v tej dobe bola na materskej dovolenke. Jednoznačne to potom vedie k záveru, že žalovaný bez toho, aby upozornil žalobkyňu a získal od nej informácie o účele úveru, vyznačil na týchto zmluvách ako účel úveru povolanie, aby tak obišiel zvýšenú ochranu spotrebiteľa v zmysle spotrebiteľského práva. Zo strany žalovaného ide o klamlivé konanie, ktoré predstavuje nekalú obchodnú prax.

Ani jedna zo zmlúv o úvere neobsahuje údaj o úrokovej sadzbe, RPMN, priemernej hodnote RPMN, konečnej splatnosti, a preto všetky úverové zmluvy sú bezúročné a bez poplatkov.

Žalovaný neponúkol žiadny dôkaz, ktorým by preukázal, že došlo k individuálnemu dojednaní zmluvných podmienok o cene úveru a táto cena nie je dojednaná zrozumiteľne a určito, lebo vo všetkých zmluvách obsahuje, pokiaľ ide o cenu úveru, že poskytnutý úver je zvýšený o príslušný poplatok, ktorý je neprimerane vysoký vo všetkých 5 zmluvách a pohybuje sa od 80 % až po 96 % k výške poskytnutej sumy ako úveru.

Preto ak žalovaný prijal plnenie z bezúročných a bezpoplatkových úverov, získal tak plnenie bez právneho dôvodu, ktoré v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka a nasl. je povinný vydať tomu, na úkor koho sa obohatil. Výška tohto bezdôvodného obohatenia predstavuje rozdiel medzi celkovou sumou, ktorú uhradila žalobkyňa žalovanému za všetkých 5 úverov 5 067,71 Eur a výškou, ktorú čerpala ako úvery 1 494,47 Eur, t. j. žalovaná suma 3 570,22 Eur.

Žalobkyňa tvrdila, že o skutočnostiach, že sa žalovaný na jej úkor bezdôvodne obohatil, sa dozvedela od svojho právneho zástupcu pri prvej porade 21.4.2016 po vykonanej analýze zmlúv o úveroch a zároveň v ten istý deň poverila svojho právneho zástupcu na podanie žaloby a zastupovanie v týchto veciach. Žalovaný vo svojej námietke premlčania neuviedol, kedy má podľa neho začať plynúť subjektívna premlčacia lehota. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby sa vyžaduje skutočná, preukázaná a nielen predpokladaná vedomosť, t. j. taká, kedy žalobkyňa sa dozvedela také skutočnosti, ktoré jej umožnia uplatniť právo žalobou na súde.

V prejednávanych prípadoch žalovaný výslovne porušil zákon, a to § 4 ods. 2, 3, 5 zákona č. 258/2001 Z. z., § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z., § 37 a § 39 Občianskeho zákonníka a priamo porušil zákon. Z úverových zmlúv uzatvorených jej účastníkmi je zrejmé, že žalovaný podnikal aktívne a nedobromyseľné kroky smerujúce k tomu, aby sa predmetná zmluva javila ako nespotebiteľská (keď v nej uvádza účel „na výkon povolania“), zastiera takýmto spôsobom pred spotrebiteľom zámer, keď o tejto skutočnosti ani neinformuje spotrebiteľa a klamlivo opomenie takýto údaj prejednať so spotrebiteľom. Zároveň ako podnikateľský subjekt, ktorého predmetom činnosti je poskytovanie úverov nebankovým spôsobom do úverových zmlúv, ktoré uzatváral so žalobkyňou nezahrnul údaje vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch, hoci musel vedieť, že následkom absencie týchto náležitostí sa takéto zmluvy považujú za bezúročné a bezpoplatkové, teda musel si byť vedomý toho, že nemá nárok na žiadne úroky a poplatky, ktoré zahrnul do úverových zmlúv. Napriek tomu tieto poplatky žiadal a prijal od žalobkyne, čím sa dopustil úmyselného protiprávneho konania so zámerom získať bezdôvodné obohatenie. Žalobkyňa uplatnila svoj nárok v priebehu plynutia 10 ročnej premlčacej lehote, preto súd neprihliadol na námietku premlčania a zaviazal žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie vo výške 3 570,22 Eur.

Súd priznal žalobkyňu úrok za omeškanie vo výške 5 % (je tvorený úrokovou sadzbou ECB + 5 percentuálnych bodov platných k prvému dňu omeškania). Omeškanosť žalovaného nastala po doručení výzvy na vydanie bezdôvodného obohatenia dňom 26.4.2016, a preto od tohto dňa do zaplatenia uhradí žalovaný 5 % úrok spolu s priznaným plnením, všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Nad priznaný úrok 5 % súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa bola plne úspešná v procesnom konaní, preto má nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

Žalobkyňa je oslobodená od platenia súdnych poplatkov, v konaní bola plne úspešná, preto poplatková povinnosť podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, v znení noviel, prešla na žalovaného a súd mu uložil zaplatiť súdny poplatok podľa položky 4a Sadzobníka súdnych poplatkov, t. j. 6 % z 3 570,22 Eur, t. j. 214,20 Eur.

2. Proti rozsudku, s výnimkou zamietavého výroku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný. Námietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia. Uviedol, že vo vyjadrení k žalobe vzniesol námietku premlčania. Nárok žalobkyne je premlčaný. Žalobkyňa nepreukázala možnosť aplikácie 10 ročnej premlčacej doby. Uzatvorené zmluvy nie sú zmluvami o spotrebiteľských úveroch. V zmluvách je výslovne uvedený účel - výkon povolania, žalobkyňa je preto vyňatá spod statusu spotrebiteľa. V zmysle VPPÚ sa zmluvné strany dohodli, že ich vzťahy sa budú spravovať Obchodným zákonníkom. V čase uzavretia zmluvy nebol účinným žiaden všeobecne záväzný právny predpis, podľa ktorého by bola stanovená maximálna výška úrokov pri úvere. Možno preto vychádzať iba z ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. U nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úrokov odvodzovať od výšky úrokov požadovanej bankami. O platnosti jednotlivých častí zmluvy o úvere č. XXXXXXXX už bolo rozhodnuté dňa 9.4.2009 rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s., ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť. Rozhodcovský súd posúdil zmluvu ako platnú a odplatný právny úkon a priznal veriteľovi plnenie. Aj v prípade nesprávnosti rozhodcovského rozsudku prekážka res iudicata naďalej existuje. Na podporu svojich argumentov

poukázal na rozhodovaciu činnosť niektorých súdov SR. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

3. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že odvolanie žalovaného bolo podané oneskorene. Jej nárok voči žalovanému nie je premlčaný, nakoľko v danom prípade je potrebné aplikovať 10 ročnú premlčaciu dobu. Zmluvy uzatvorené so žalovaným majú všetky znaky spotrebiteľskej zmluvy. Tvrdenia o poskytnutí úverov na účel podnikania sú účelové. Navrhla rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Rozhodcovská doložka, na základe ktorej bol vydaný rozhodcovský rozsudok je neplatná. Navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

4. Žalovaný v replike uviedol, že zo zmlúv o úvere nenastala ani jedna z foriem bezdôvodného obohatenia. Na preukázanie úmyslu konajúcej osoby získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného pri uzatváraní zmlúv o úvere. Rozhodcovská zmluva bola dojednaná platne. Je formulovaná alternatívne, ide o samostatnú listinu a bola dojednaná individuálne.

5. Žalobkyňa v duplike zotrvala na argumentoch prezentovaných vo vyjadrení k odvolaniu.

6. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu (okrem zamietavého výroku) spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s § 379 a § 380 CSP v spojení s § 470 ods. 1 a 2 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

Vo vzťahu k tvrdeniu žalobkyne o oneskorenom podaní odvolania žalovaným odvolací súd uvádza, že odvolanie žalovaného bolo podané v zákonnej 15 - dňovej lehote v zmysle § 362 ods. 1 CSP, nakoľko rozsudok súdu prvej inštancie bol žalovanému doručený dňa 25.06.2018, pričom odvolanie bolo na poštovú prepravu podané dňa 10.07. 2018.

7. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného úkonu použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný, aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP, podľa ktorej sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument.

Odvolací súd konštatuje, že prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver. Ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Súd prvej inštancie náležite vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel.

Odvolací súd po preskúmaní dospel k záveru, že prvoinštančné rozhodnutie je aj v súlade s čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a aj v súlade s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

Za porušenie základného práva na spravodlivý súdny proces nemožno považovať to, že prvoinštančný súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalovaného.

8. Odvolací súd sa stotožňuje s dôvodmi vyhodnotenia zmlúv o úvere uzatvorených medzi stranami sporu 27.5.2008, 23.9.2008, 22.12.2008, 22.5.2009, 23.9.2010 ako spotrebiteľských v zmysle § 52 a nasl. OZ, zákona č. 258/2001 Z.z. a zákona č. 129/2010 Z.z. súdom prvej inštancie a v plnom rozsahu na ne poukazuje. Pre úplnosť dodáva, že v prípade pochybností, či ide o spotrebiteľskú zmluvu, má dôkazné bremeno na preukázanie nespotebiteľského charakteru zmluvy dodávateľ (veriteľ). Existujúce pochybnosti je potrebné odstrániť spôsobom známym pre dôkazné konanie, čo znamená, že aj nespotebiteľský charakter zmluvy musí byť preukázaný bezpečne - spôsobom nevzbudzujúcim odôvodnené pochybnosti. Bezpečným preukázaním nemôže byť len vyznačenie účelu poskytnutia

prostriedkov „povolanie“, pričom absentuje odpoveď na otázku, aký konkrétny súvis s (údajným) povolaním dlžníka vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. S poukazom na interpretačné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka je namieste pri pochybnostiach o obsahu zmluvy výklad priaznivejší pre spotrebiteľa, t. j., že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, je na oprávnenom (ako veriteľovi). Všeobecne známou skutočnosťou sú nekalé praktiky žalovaného aplikované pri vyplňovaní základných údajov dlžníka, vrátane účelu poskytnutia finančných prostriedkov. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalobkyňa bola v čase uzatvárania zmlúv so žalovaným na materskej dovolenke, finančné prostriedky potrebovala na spotrebu, chod domácnosti, splatenie predošlých úverov. Teda reálne nemala záujem úvery využívať v súvislosti s povolaním.

Súd prvej inštancie vzhľadom na neuvedenie obligatórnych náležitostí zmluvy v zmysle zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (§ 4 ods. 2), zákona č. 129/2010 Z.z. (§ 9 ods. 2) vyhodnotil úvery poskytnuté na ich základe ako bezúročné a bez poplatkov. Je potrebné stotožniť sa s predmetným konštatovaním súdu prvej inštancie, keďže v zmluvách absentuje uvedenie úrokovej sadzby úveru, údajov o RPMN. Žalobkyni tak vznikla povinnosť vrátiť žalovanému len sumu zodpovedajúcu poskytnutým peňažným prostriedkom. Iné nároky zo zmluvy žalovaný voči žalobkyni nemá, preto plnenie žalobkyne v sume 3570,22 Eur predstavuje plnenie bez právneho dôvodu a má za následok vznik bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 Občianskeho zákonníka na strane žalovaného, ktorý takéto plnenie prijal.

9. Odvolací súd zdôrazňuje tú skutočnosť, že odplata, úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov. Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Cena plnenia tak teda nie je vyňatá zo súdnej kontroly, pokiaľ ide o rozsah jej primeranosti a ani kontroly podľa generálnej klauzuly (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Neprimeranou a preto odporujúcou dobrým mravom je taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednaní obvyklú určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek. Pri nebankových subjektoch, ktoré sú taktiež súčasťou finančného trhu sa vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti dajú akceptovať vyššie úroky, rozhodne nie však viac ako o 100 % oproti priemeru bánk.

Odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo 1/2009 zo dňa 31.07.2009, podľa ktorého: „Hoci maximálna výška úrokov (ako odplaty za užívanie požičanej finančnej čiastky) pri peňažných pôžičkách ani pri úveroch nie je žiadnym právnym predpisom limitovaná a je ponechaná výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.“ Žiadny všeobecne záväzný predpis nijako neobmedzil súdy, aby korigovali neprimerane vysoké úroky, ktoré sú síce zložkou pre výpočet RPMN, no nie sú vyňaté z posudzovania dodržania imperatívu dobrých mravov zo strany súdu. Sadzba odplaty 80 % - 90 % ročne je úplne drastická a nemá žiadne opodstatnenie v demokratickej spoločnosti. Súdy sa značne kriticky vyjadrili už aj k nižším úrokovým sadzbám (5Cdo 26/2011 (48%), 1MCdo 1/09 (60%), Krajský súd v Prešove vo veci 3Co 67/2008 (25%). Nemecký BGH v rozsudku z 13. 3. 1990 AZ XI ZR 252/89 vyhlásil úver s rozdielom o 12% percentuálnych bodov oproti priemeru na trhu pre obdobný úver za nemravný a žalobu zamietol pre rozpor plnenia s dobrými mravmi (civilnoprávna úžera). Švajčiarsky spolkový súd znížil v roku 1967 rozhodnutím z 1. 4. 1967 úrokovú sadzbu v prípadoch úverov pre spotrebiteľov z 26% na 18% a sadzbu 26% vyhlásil za odporujúcu dobrým mravom.

10. Už v minulosti v právnej veci práve žalovaného Krajský súd v Prešove explicitne v rozsudku sp. zn. 21Co 25/2012 zo dňa 18.6.2013 konštatoval, že právoplatný rozhodcovský rozsudok na plnenie predstavuje prekážku rozsúdenej veci v konaní, nie však rozsudok založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke (porov. „Nulitný rozhodcovský rozsudok nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci“, uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 31. mája 2012, č. k. 10CoE/308/2011-39). Predmetný rozsudok bol podrobený kontrole ústavnosti. Ústavný súd Slovenskej republiky tento záver neoznačil za ústavne nekonformný a pritom išlo o zásadnú právnu otázku s dopadom na výsledok súdneho sporu (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 25/2014 zo dňa 22.1.2014). Tento záver bol prijatý i Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3Cdo

122/2011 zo dňa 9.2.2012 cit.: „Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu.“ Obdobne tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 9/2012 zo dňa 16.1.2013 cit.: „V prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevylučuje. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku rei iudicata.“

Aj v predmetnej veci bol rozhodcovský rozsudok založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke, čo má za následok, že tento rozhodcovský rozsudok je nulitným právnym aktom, ktorý nezaložil prekážku rei iudicata. Spotrebiteľ pri predmetnej rozhodcovskej doložke nemá na výber, ak bude žalovaný na rozhodcovskom súde. Odvolací súd zastáva názor, že možnosť voľby pre spotrebiteľa je len iluzórna, pretože takmer s pravidelnosťou podávajú rozhodcovské žaloby veritelia. V prípade, že výnimočne uplatňuje svoje právo spotrebiteľ, využíva štátny súd. Odvolací súd nevidí dôvod na odklon od spoločného stanoviska občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove z 27.9.2010. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách). Podstatou individuálne nevyjednanej zmluvnej klauzuly je skutočnosť, že bola vopred dodávateľom naformulovaná bez možnosti zmeny jej obsahu. Vyhodnotenie rozhodcovských doložiek používaných žalovaným v spotrebiteľských zmluvách ako neprijateľných a neplatných je žalovanému známe z početných rozhodnutí odvolacieho súdu (porovn. rozhodnutie vo veci sp. zn. 17CoE/69/2016, 17CoE/109/2016, 17CoE/114/2016, 17CoE/29/2017, 17CoE/42/2017, 17CoE/45/2018, 17CoE/37/2017, 17CoE/55/2017, 6CoE/45/2017, 6CoE/41/2017)

11. Občiansky zákonník v ust. § 107 upravuje premlčaciu dobu pre vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom rozlišuje medzi subjektívnou (§ 107 ods. 1) a objektívnou premlčacou dobou (§ 107 ods. 2). Začiatky ich plynutia sú upravené odlišne.

Za rozhodujúci pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby pre uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia je potrebné považovať deň, kedy sa oprávnený v konkrétnom prípade skutočne dozvie o tom, že na jeho úkor došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto ho získal. Nie je pritom rozhodujúce, že oprávnený mal možnosť dozvedieť sa potrebné skutočnosti už skôr. Pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná), nielen predpokladaná vedomosť oprávneného (porovn. rozhodnutie NS SR sp. zn. 3 Cdo 145/2004, sp. zn. 1 Cdo 67/2011, R 25/1986).

V prípade plnenia bez právneho dôvodu je začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby viazaný na moment, kedy sa oprávnený dozvedel, že právny dôvod na plnenie nebol od začiatku daný.

Pre začiatok plynutia 3 ročnej príp. 10 ročnej objektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodný okamih, kedy bezdôvodné obohatenie skutočne (fakticky) vzniklo. Bezdôvodné obohatenie získaním plnenia bez právneho dôvodu vzniká samotným prijatím plnenia. Vtedy tiež začne plynúť objektívna premlčacia doba (rozhodnutie NS ČR z 14.08.2007, sp. zn. 30 Cdo 2758/2006).

Žalovaný ako osoba podnikajúca na finančnom trhu má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému poskytuje svoje služby, a preto možno od neho očakávať, že vo vzťahu k nemu sa bude správať poctivo. V predmete činnosti má okrem iného i poskytovanie úverov a pôžičiek nebankovým spôsobom, teda jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov. V zmysle § 2 ods. 1 zákona č. 1/1993 Zb. o Zbierke zákonov platnom a účinnom do 31.12.2015, o všetkom, čo bolo v Zbierke zákonov uverejnené, platí domnienka, že dňom uverejnenia sa stalo známym každému, koho sa to týka; domnienka o znalosti vyhlásených všeobecne záväzných právnych predpisov je nevyvrátiteľná (od 01.01.2016 túto problematiku upravuje § 15 zákona č. 400/2015 Z.z. o tvorbe právnych predpisov a o Zbierke zákonov Slovenskej republiky). V čase uzatvorenia zmlúv už niekoľko rokov platila pri spotrebiteľských úveroch úprava vyžadujúca uvádzať priamo v zmluve úrokovú sadzbu a ročnú percentuálnu mieru nákladov umožňujúcu spotrebiteľom zorientovať sa v ponukách rôznych finančných inštitúcií poskytujúcich úvery a posúdiť výhodnosť poskytnutého úveru.

Je dôvodné preto predpokladať, že žalovaný minimálne vedel, že neuvedením tak podstatného údajá akým je výška úrokovej sadzby a výška RPMN priamo v zmluve o spotrebiteľskom úvere nastane zákonom predpokladaná sankcia, t.j. že veriteľ (žalovaný) nebude môcť od dlžníka (žalobcu) žiadať úrok z úveru a ani iné poplatky, a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozmenný (nepriamy úmysel). Odvolací súd konštatuje, že konanie žalovaného pri uzatváraní zmluvy nebolo súladné s dobrými mravmi, žalovaný nerešpektoval povinnosti stanovené zákonom o spotrebiteľských úveroch a ustanoveniami Občianskeho zákonníka zameranými na ochranu spotrebiteľa. Navyše tým, že nepravdivo, z vlastnej vôle vyznačil v zmluvách účel poskytnutia prostriedkov s cieľom obísť predpisy zamerané na ochranu spotrebiteľa, dopustil sa nekalej obchodnej praxky. Odvolaciemu súdu je z jeho úradnej činnosti známe, že takýto postup žalovaného nebol neobvyklým. Konanie žalovaného preto nemožno hodnotiť inak ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. S ohľadom na okolnosti prípadu možno uzavrieť, že úmysel žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne bol daný už od uzatvorenia zmlúv, ktorých návrh koncipoval žalovaný a predložil ich na podpis žalobkani, a teda bol daný aj v čase, kedy došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného (porov. rozsudok Krajského súdu v Prešove z 12. decembra 2011, sp. zn. 7Co/84/2011, tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove z 21.1.2013, sp. zn. 2Co 9/2012).

Pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení sa uplatňuje ust. § 107 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého je premlčacia doba desaťročná a plynie od vzniku bezdôvodného obohatenia. V predmetnom prípade boli zmluvy uzatvorené v období rokov 2008-2010, pričom z logiky veci vyplýva, že bezdôvodné obohatenie nemohlo vzniknúť skôr, než došlo k uzatvoreniu zmlúv. Je teda zrejmé, že žaloba bola podaná pred uplynutím objektívnej premlčacej doby (žaloba doručená súdu 06.05.2016).

Žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia žalobkyňa podala aj v rámci dvojročnej subjektívnej premlčacej doby, pretože o bezdôvodnom obohatení sa dozvedela v apríli 2016 od svojho právneho zástupcu.

Keďže právo žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia premlčané nie je, bezdôvodné obohatenie je žalovaný v zmysle § 451 a § 456 Občianskeho zákonníka povinný žalobkyne vydať tak, ako to správne konštatoval súd prvej inštancie.

Správnym výrokom vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania a výrok o povinnosti úhrady súdneho poplatku.

Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

12. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní bola v plnom rozsahu úspešná žalobkyňa, preto jej odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči neúspešnému žalovanému. O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

13. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Podľa § 420 CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa § 421 ods. 2 CSP, dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n).

Podľa § 423 CSP, dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa § 424 CSP, dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Podľa § 427 ods. 1 CSP, dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa § 427 ods. 2 CSP, dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

Podľa § 428 CSP, v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa § 429 ods. 1 CSP, dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa § 429 ods. 2 CSP, povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.